

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា

កម្រងវិទ្យាសាស្ត្រ

ប្រលងសញ្ញាបត្រមធ្យមសិក្សាទុតិយភូមិ

ថ្នាក់វិទ្យាសាស្ត្រសង្គម

ឆ្នាំ ២០១៥

ប្រឡងសញ្ញាបត្រមធ្យមសិក្សាទុតយភូមិ

សម័យប្រឡង: ២៤ សីហា ២០១៥

វិញ្ញាសា : អក្សរសាស្ត្រខ្មែរ

(ថ្នាក់វិទ្យាសាស្ត្រសង្គម)

រយៈពេល : ៩០ នាទី ពិន្ទុ : ៧៥

ប្រធាន

ទស្សនៈមួយចែងថា ៖ “ ការតស៊ូគឺជាគន្លឹះដើម្បី
ទទួលបានសុភមង្គល ” ។ ចូរអ្នកបកស្រាយទស្សនៈនេះ
ដោយរកឧទាហរណ៍ក្នុងអក្សរសិល្ប៍ខ្មែរមកបញ្ជាក់។

គម្រោងអត្ថាធិប្បាយ

I. សេចក្តីផ្តើម

- លំនាំបញ្ហា៖ និយាយឱ្យទាក់ទងនឹងប្រធានបទ
- ចំណូលបញ្ហា ៖ លើកប្រធានបទមកបញ្ចូល
- ចំណេញបញ្ហា ៖ ចោទសំណួរតាមបែបប្រធាន
ពន្យល់។

II. តួសេចក្តី

១. ឃ្លាភ្ជាប់សេចក្តី

២. ពន្យល់ពាក្យ

- ការតស៊ូ: ការប្រឹងប្រែង ពុះពារជម្នះគ្រប់
ឧបសគ្គ ការរើបម្រះ ការប្រយុទ្ធប្រឆាំង

- គន្លឹះ : ផ្លូវ មធ្យោបាយ វិធី
- សុភមង្គល: សេចក្តីសុខកាយ សប្បាយចិត្ត
សម្រេចផលជ័យប្រសើរ។

៣. ពន្យល់ន័យប្រធាន

៤. បំណកស្រាយ

- មានជីវិត មានឧបសគ្គ ដើម្បីជម្នះនូវឧបសគ្គទាំង
នោះ គេត្រូវតែធ្វើការតស៊ូប្រយុទ្ធប្រឆាំង៖
- សិស្សខិតខំរៀនសូត្រនាំឱ្យសម្រេចបំណង
- ប្រឹងប្រែងក្នុងការងារទទួលបានលទ្ធផលល្អ

- ប្រឹងប្រែងជម្នះលើធម្មជាតិជួយសម្រួលដល់ការ
រស់នៅ

- ការតស៊ូប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងការជិះជាន់កេង
ប្រវ័ញ្ច ទទួលបាននូវសេរីភាព ឯករាជ្យ ចាកផុតពីទុក្ខ
លំបាក ...។

- ការតស៊ូក្នុងជីវភាពរស់នៅទើបចាកផុតពីភាព
ក្រីក្រ...។

• ឧទាហរណ៍ក្នុងអក្សរសិល្ប៍

រឿងកូលាបប៉ៃលិន : ចៅចិត្រខិតខំរៀនសូត្រទទួល
បានប្រកាសនីយបត្រ មានសមត្ថភាព ថែទាំសុខភាព
ចៀសផុតពីជំងឺគ្រុនចាញ់ សមត្ថភាពគ្រប់គ្រងបញ្ជីត្បូង
ប្រឆាំងនឹងចោរឈ្នួល ...។

ចៅចិត្របានខិតខំ បានតស៊ូគ្រប់ឧបសគ្គក្នុងជីវិត
រហូតចៅចិត្រក្លាយខ្លួនពីកម្មករតូចទាបទៅជាចៅកែ
វ័យក្មេងនៅប៉ៃលិន។

រឿងភូមិតិរច្ឆាន : ភូមង្គជូននៅ ក្រុមបាតុករ នាងនី
នាងប៊ី នាងតន់ តស៊ូដោយកម្លាំងកាយនិងមតិ រហូត
ទទួលបានសេរីភាពដោយបារាំងបានបន្ទុះបន្ថយលើ
បញ្ហាពន្ធដារ។

រឿងព្រះអាទិត្យថ្មីរលើផែនដីចាស់ : ភូមង្គសមបាន
តស៊ូក្នុងជីវិតក្រលំបាកគោកយ៉ាក ទីបំផុតក្លាយជា
កសិករថ្មី មានជីវភាពរស់នៅប្រសើរឡើង។

រឿងព្រះវេស្សន្តរ : ភូមង្គព្រះវេស្សន្តរ បានតស៊ូប្រឹង
ប្រែងជម្នះគ្រប់ឧបសគ្គក្នុងការបំពេញទានបារមី ដើម្បី
សម្រេចក្នុងការត្រាស់ដឹង ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់សត្វ
លោកទាំងមូល។

រឿងគេដោយ៉ត : ភូមង្គគេដោយ៉ត តស៊ូប្រឆាំងនឹង
សត្រូវឈ្លានពានយកដីយជម្នះជូនជាតិមាតុភូមិពិសេស
ការតស៊ូប្រឆាំងនឹងការរើសអើងវណ្ណៈក្នុងសង្គម ...។

៥. សរុបសេចក្តី

ជារួមយើងអាចសរុបសេចក្តីបានថា ការតស៊ូប្រឹងប្រែងអំណត់ព្យាយាមរមែងតែងទទួលបាននូវសុភមង្គលពិតប្រាកដ។

III. បញ្ចប់សេចក្តី

វាយតម្លៃទស្សនៈប្រធាន ពិតជាមានអត្ថន័យណ្ណ ក្នុងការអប់រំមនុស្សឱ្យចេះតស៊ូប្រឹងប្រែងក្នុងជីវិត ...។

យោបល់ផ្ទាល់ខ្លួន។

IV. រចនាបថ

អក្សរណ្ណ ឃ្លាប្រយោគណ្ណ ប្រើប្រាស់ប្លង់ត្រឹមត្រូវខ្លឹមសារណ្ណ និងអក្ខរាវិរុទ្ធត្រឹមត្រូវ។

ប្រឡងសញ្ញាបត្រមធ្យមសិក្សាទុតយភូមិ
សម័យប្រឡង: ២៤ សីហា ២០១៥
វិញ្ញាសា : គណិតវិទ្យា(ថ្នាក់វិទ្យាសាស្ត្រសង្គម)
រយៈពេល : ៩០ នាទី ពិន្ទុ : ៧៥

ប្រធាន

I. ក្នុងចំណោមមានឃើញពណ៌សចំនួន 3 និងឃើញពណ៌ខៀវចំនួន 5 ។ គេចាប់យកឃើញ 2 ក្នុងពេលតែមួយចេញពីចងដោយចៃដន្យ។ រកប្រូបាបនៃព្រឹត្តិការណ៍ខាងក្រោម

- ១. គេចាប់បានឃើញពណ៌ខៀវទាំងពីរ
- ២. គេចាប់បានឃើញមួយក្នុងមួយពណ៌។

II. គណនាលីមីតខាងក្រោម

- ១. $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{x^2 - 1}{(x^2 - 3x + 2)}$
- ២. $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{x - 1}{\sqrt{x} - 1}$ ។

III. គណនាអាំងតេក្រាលខាងក្រោម

- ១. គណនា $I = \int_2^3 (3x^2 + 3x - 1) dx$
- ២. $f(x) = \frac{1 + 2x}{(x^2 - 4x) + (4 - x)}$ ។ បង្ហាញថា $f(x) = \frac{1}{1-x} - \frac{3}{4-x}$ គណនា $J = \int_2^3 f(x) dx$ ។

IV. គេមានប៉ារ៉ាបូលមួយមានកំពូលនៅត្រង់ចំណុច $O(0, 0)$ និង កំណុំ F ស្ថិតនៅលើអ័ក្សអរដោនេ។

- ២. រកសមីការស្តង់ដារនៃប៉ារ៉ាបូលនេះ បើគេដឹងថាវាកាត់តាមចំណុច $A(2, 6)$ ។
- ៣. រកតម្លៃនៃ x_1 បើ $B(x_1, \frac{3}{2})$ ស្ថិតលើប៉ារ៉ាបូលនេះ។ ចូរសង់ប៉ារ៉ាបូលនេះ។

V. គេមានអនុគមន៍ f ដែល $f(x) = \frac{x^2 - x - 3}{x + 1}$ និងគេតាងដោយ (C) ក្រាបនៃអនុគមន៍ f ។

- ១. រកដែនកំណត់នៃអនុគមន៍ f ។
- ២. បង្ហាញថា $f(x) = x - 2 - \frac{1}{x + 1}$ ។

៣. បង្ហាញថាបន្ទាត់ដែលមានសមីការ $y = x - 2$ ជាអាស៊ីមតូតទ្រេតនៃក្រាប (C) ។

៤. សិក្សាអថេរភាពនិងសង់ក្រាប f ។

កំណែគណិតវិទ្យា

I. រកប្រូបាបនៃព្រឹត្តិការណ៍ខាងក្រោម

១. ចាប់បានឃើញពណ៌ខៀវទាំងពីរ
តាង A ជាព្រឹត្តិការណ៍ចាប់បានឃើញពណ៌ខៀវទាំងពីរ

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)}$$

ចំនួនករណីអាច $n(S) = C(8, 2) = 28$
ចំនួនករណីស្រប $n(A) = C(5, 2) = 10$

$$P(A) = \frac{10}{28} = \frac{5}{14}$$

ដូច្នេះ $P(A) = \frac{5}{14}$ ។

២. ចាប់បានឃើញមួយក្នុងមួយពណ៌

តាង B ជាព្រឹត្តិការណ៍ចាប់បានឃើញមួយក្នុងមួយពណ៌

$$P(B) = \frac{n(B)}{n(S)}$$

$$n(S) = 28$$

$$n(B) = C(3, 1) \times C(5, 1) = 3 \times 5 = 15$$

$$P(B) = \frac{15}{28}$$

ដូច្នេះ $P(B) = \frac{15}{28}$ ។

II. គណនាលីមីត

១. $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{x^2 - 1}{(x^2 - 3x + 2)}$

$$= \lim_{x \rightarrow 1} \frac{(x - 1)(x + 1)}{(x - 1)(x - 2)}$$

$$= \lim_{x \rightarrow 1} \frac{(x + 1)}{(x - 2)} = -2$$

ដូច្នេះ $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{x^2 - 1}{(x^2 - 3x + 2)} = -2$ ។

២. $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{x - 1}{\sqrt{x} - 1}$

$$= \lim_{x \rightarrow 1} \frac{(x - 1)(\sqrt{x} + 1)}{(\sqrt{x} - 1)(\sqrt{x} + 1)}$$

$$= \lim_{x \rightarrow 1} \frac{(x - 1)(\sqrt{x} + 1)}{x - 1}$$

$$= \lim_{x \rightarrow 1} (\sqrt{x} + 1) = 2$$

$$\text{ដូច្នេះ: } \lim_{x \rightarrow 1} \frac{x-1}{\sqrt{x}-1} = 2 \text{ ។}$$

III. គណនាអាំងតេក្រាល

$$\begin{aligned} 9. \text{ គណនា } I &= \int_2^3 (3x^2 + 3x - 1) dx \\ &= \left[x^3 + \frac{3}{2}x^2 - x \right]_2^3 \\ &= \left(27 + \frac{27}{2} - 3 \right) - (8 + 6 - 2) = \frac{51}{2} \end{aligned}$$

$$\text{ដូច្នេះ: } I = \frac{51}{2} \text{ ។}$$

$$10. f(x) = \frac{1+2x}{(x^2-4x)+(4-x)}$$

$$\text{បង្ហាញថា } f(x) = \frac{1}{1-x} - \frac{3}{4-x}$$

$$f(x) = \frac{4-x-3(1-x)}{(1-x)(4-x)} = \frac{4-x-3+3x}{(4-x)-x(4-x)}$$

$$f(x) = \frac{1+2x}{(x^2-4x)+(4-x)} \text{ ពិត}$$

$$\text{ដូច្នេះ: } f(x) = \frac{1}{1-x} - \frac{3}{4-x} \text{ ។}$$

$$\text{គណនា } J = \int_2^3 f(x) dx$$

$$\begin{aligned} J &= \int_2^3 \left(-\frac{1}{x-1} + \frac{3}{x-4} \right) dx \\ &= [-\ln|x-1| + 3\ln|x-4|]_2^3 \\ &= -\ln 2 + 3\ln 1 + \ln 1 - 3\ln 2 \end{aligned}$$

$$J = -4\ln 2$$

$$\text{ដូច្នេះ: } J = -4\ln 2 \text{ ។}$$

IV. 9. រកសមីការស្តង់ដារនៃប៉ារ៉ាបូល

ដោយប៉ារ៉ាបូលមានកំពូល $O(0, 0)$ និង F ស្ថិតលើ

អ័ក្សអរដោនេ យើងបានទម្រង់ស្តង់ដារ $x^2 = 4py$

ដោយវាភាគតាមចំណុច $A(2, 6)$

$$4 = 24p \Rightarrow p = \frac{4}{24} = \frac{1}{6}$$

$$\text{ដូច្នេះ: សមីការស្តង់ដារនៃប៉ារ៉ាបូល } x^2 = \frac{2}{3}y \text{ ។}$$

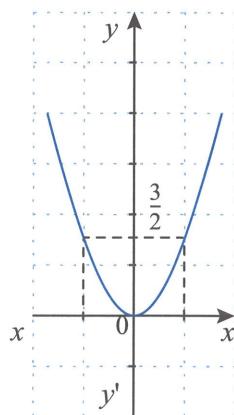
10. រកតម្លៃនៃ x_1

$$\text{យើងមាន } x^2 = \frac{2}{3}y$$

ដោយ $B(x_1, \frac{3}{2})$ ស្ថិតលើប៉ារ៉ាបូល

$$\text{គេបាន } x_1^2 = \frac{2}{3} \times \frac{3}{2} = x_1^2 = 1 \Rightarrow x_1 = \pm 1$$

សង់ប៉ារ៉ាបូល

$$11. f(x) = \frac{x^2 - x - 3}{x + 1}$$

$$9. \text{ ដែនកំណត់នៃ } f \\ x + 1 \neq 0 \Rightarrow x \neq -1$$

$$\text{ដូច្នេះ: } D = \mathbb{R} - \{-1\}$$

$$10. \text{ បង្ហាញថា } f(x) = x - 2 - \frac{1}{x+1}$$

$$f(x) = \frac{x^2 - x - 3}{x + 1} = \frac{(x-2)(x+1) - 1}{x + 1}$$

$$f(x) = x - 2 - \frac{1}{x+1} \text{ ។}$$

11. បង្ហាញថាបន្ទាត់ $y = x - 2$ ជាអាស៊ីមតូតទ្រេត

នៃក្រាប C

$$\text{ដោយ } \lim_{x \rightarrow \pm\infty} [f(x) - (x-2)] =$$

$$= \lim_{x \rightarrow \pm\infty} \left(x - 2 - \frac{1}{x+1} - x + 2 \right)$$

$$= \lim_{x \rightarrow \pm\infty} \left(-\frac{1}{x+1} \right) = 0$$

ដូច្នេះបន្ទាត់ $y = x - 2$ ជាអាស៊ីមតូតទ្រេតនៃក្រាប

C ។

៤. សិក្សាអថេរភាព និងសង់ក្រាបនៃ f

$f(x) = x - 2 - \frac{1}{x + 1}$
 $f'(x) = 1 + \frac{1}{(x + 1)^2}$

$f'(x) > 0$ គ្រប់ $x \in D$

នាំឱ្យ $f(x)$ ជាអនុគមន៍ កើនគ្រប់ $x \in D$ ហើយ $f(x)$

គ្មានតម្លៃបរមាធៀបទេ

លីមីតត្រង់ចុងដែនកំណត់

$\lim_{x \rightarrow \pm\infty} f(x) = \lim_{x \rightarrow \pm\infty} \left(x - 2 - \frac{1}{x + 1} \right)$

$\lim_{x \rightarrow \pm\infty} f(x) = \begin{cases} +\infty & \text{បើ } x \rightarrow +\infty \\ -\infty & \text{បើ } x \rightarrow -\infty \end{cases}$

$\lim_{x \rightarrow -1} f(x) = \lim_{x \rightarrow -1} \left(x - 2 - \frac{1}{x + 1} \right)$

$\lim_{x \rightarrow -1} f(x) = \begin{cases} +\infty & \text{បើ } x \rightarrow -1^- \\ -\infty & \text{បើ } x \rightarrow -1^+ \end{cases}$

នោះបន្ទាត់ $x = -1$ ជាស៊ីមតូតឈរនៃក្រាប C

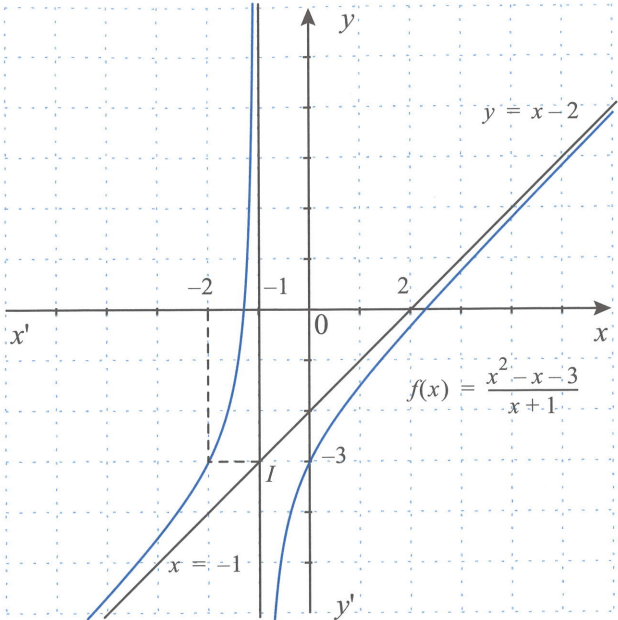
តារាងអថេរភាព

x	$-\infty$	-1	$+\infty$
$f'(x)$	+		+
$f(x)$	$-\infty$	$+\infty$	$+\infty$

សង់ក្រាប

x	-2	0
$f(x)$	-3	-3

x	0	2
$y = x - 2$	-2	0

ប្រឡងសញ្ញាបត្រមធ្យមសិក្សាទូទៅ
សម័យប្រឡង: ២៤ សីហា ២០១៥
វិញ្ញាសា: ជីវវិទ្យា (ថ្នាក់វិទ្យាសាស្ត្រសង្គម)
រយៈពេល: ៦០នាទី នាទី ៥០

ប្រធាន

- I. ចូរបំពេញឈ្មោះខាងក្រោមឱ្យបានត្រឹមត្រូវ ៖
 ១. ស៊ីមណូស្តែមជាតិដែលមានគ្រាប់ទីមួយតែ.....ការពារពីខាងក្រៅទេ ។
 ២. សរីរាង្គបន្តពូជរបស់រុក្ខជាតិអង់ស្យូស្តែមគឺ.....។
 ៣. សោតវិញ្ញាណមានតួនាទី២យ៉ាងគឺ.....និង.....។
 ៤. នៅលើស្រទាប់អេទីន ផ្នែកដែលរូសនឹងពន្លឺជាងគេគឺ.....។
- II. តើការបង្កកំណើតប្រព្រឹត្តទៅដូចម្តេច ពេលបំពង់លំអងប៉ះនឹងថង់កំណរបស់អូវុល ?
- III. តើគេចែកណឺរ៉ូនជាប៉ុន្មានប្រភេទ តាមពន្លឺស៊ីតូប្លាស ? ចូររៀបរាប់ ។
- IV. តើស្បែកមានតួនាទីដូចម្តេច ?
- V. ១. គេថាលំពែងជាក្រពេញចំរុះ ។ តើពិតឬទេ ? ព្រោះអ្វី ?
 ២. តើជំងឺទឹកនោមផ្អែមកើតឡើងនៅពេលណា ?
- VI. ១. តើអ្នកវិទ្យាសាស្ត្រអាចបកស្រាយពីភស្តុតាងនៃការវិវត្តដោយផ្អែកលើចំណុចអ្វីខ្លះ ?
 ២. តើការសិក្សាពីជួសជុលមានសារប្រយោជន៍ដូចម្តេច ?

កំណើតជីវវិទ្យា

- I. បំពេញឈ្មោះខាងក្រោម
 ១. គ្មានសំបក
 ២. ផ្កា (ឬកញ្ចក់សរសើរ ឬកញ្ចក់សរសើរល្អ)
 ៣. ចាប់យករលកសូរ និងតំហែរក្បាលនឹង
 ៤. ស្នាមល្បឿង ឬផ្សា។
- II. ពេលបំពង់លំអងប៉ះនឹងថង់កំណរបស់អូវុល ការបង្កកំណើតប្រព្រឹត្តទៅដូចខាងក្រោម ៖
 - ស្តែម៉ាតូសូអ៊ីត 1 បង្កកំណើតជាមួយអូវុលស្វីបង្កើតបានស៊ីតូតឌីប្លូអ៊ីត 1 ដែលនឹងលូតលាស់ទៅជាអំប្រឹយ៉ុង
 - ស្តែម៉ាតូសូអ៊ីត 1 ទៀត រលាយជាមួយឈាមយ៉ូប៉ូលែបង្កើតបានជាអាល់ប៊ុយមែន។
- III. គេចែកណឺរ៉ូនជា 3 ប្រភេទ ៖
 - **ណឺរ៉ូនឯកប៉ូល** ជាណឺរ៉ូនដែលមានពន្លឺយឌីតែ 1 បែកចេញពីតូកោសិកា ។
 - **ណឺរ៉ូនទ្វេប៉ូល** ជាណឺរ៉ូនដែលមានពន្លឺយ 2 ដែលបែកចេញពីតូកោសិកាមួយជាដង់ទ្រីត និងមួយជាអាក់សូន
 - **ណឺរ៉ូនពហុប៉ូល** ជាណឺរ៉ូនដែលពន្លឺយច្រើនដែលបែកចេញពីតូកោសិកា។ ពន្លឺយឌីហើយឆ្មារមានចំនួនច្រើនជាដង់ទ្រីត ឯអាក់សូនមានតែមួយគត់ធំហើយវែង។
- IV. ស្បែកមាននាទី ៖
 - ការពារសារពាង្គកាយពីឥទ្ធិពលរូបនិងគីមីពីមជ្ឈដ្ឋានខាងក្រៅ
 - បង្ការការជ្រៀតចូលនៃមេរោគចូលទៅក្នុងសារពាង្គកាយ
 - បង្ការការបាត់បង់ទឹកពីសារពាង្គកាយចំពោះសត្វលើគោក
 - ជាកន្លែងសម្រាប់បណ្តុះឧស្ម័ន

- បញ្ចេញកាកសំណល់មេតាបូលីសតាមក្រពេញ ញើស ឬបញ្ចេញជាតិខ្លាញ់។
- រក្សាផ្ទៃសារពាង្គកាយឱ្យសើមជានិច្ច
- ស្រូបយកសារធាតុឱសថមួយចំនួន
- ទទួលរំញោចផ្សេងៗពីបម្រែបម្រួលសីតុណ្ហភាព និងការប៉ះទង្គិចជាដើម
- បន្ថយកម្ដៅដោយការបញ្ចេញញើសទប់ទល់នឹង ធាតុត្រជាក់ (ដោយសាររោមសត្វ)
- ការពារកោសិកាពីការស្លឹស្លាយអ៊ុលត្រា។

V. ១. ពិត ព្រោះវាជាក្រពេញអិចសូត្រីន (បញ្ចេញក្រៅ) ផងនិងអង់ដូត្រីនផង (បញ្ចេញក្នុង)

- លំពែងជាក្រពេញអិចសូត្រីនដែលបញ្ចេញ សារធាតុគីមី(សារធាតុរំលាយអាហារ)ចូលតាម បំពង់លំពែងទៅក្នុងពោះវៀនតូច។
- លំពែងជាក្រពេញអង់ដូត្រីន វាបញ្ចេញសារធាតុ គីមី(អរម៉ូន)ដែលចូលទៅក្នុងចរន្តឈាមដោយ ផ្ទាល់។

២. ជំងឺទឹកនោមផ្អែមកើតឡើងនៅពេល អ៊ីឡូឡង់ សេរីងផលិតអាំងស៊ុយលីនមិនបានគ្រប់គ្រាន់ បរិមាណ គ្រុធាតុក្នុងឈាមកើនឡើង ហើយតម្រង់នោម មិន អាចធ្វើឱ្យគ្រុធាតុក្នុងទាំងអស់ជ្រាបចេញវិញបាន ដូច្នេះ គ្រុធាតុក្នុងត្រូវបានបញ្ចេញនៅក្នុងទឹកនោមលក្ខខណ្ឌនេះ ហៅថា ជំងឺទឹកនោមផ្អែម ។

VI. ១. អ្នកវិទ្យាសាស្ត្រអាចបកស្រាយពីភស្តុតាងនៃការ វិវត្តដោយផ្អែកលើ៖

- ផូស៊ីល
- ការលូតលាស់អំប៊ីយ៉ុង
- ភាពដូចគ្នានៃរូបផ្ទុំសារពាង្គកាយ។

២. ការសិក្សាពីផូស៊ីលមានសារប្រយោជន៍

- អាចឱ្យយើងស្គាល់ប្រវត្តិនៃការវិវត្តរបស់ការរស់ ការកើត ការរីកចម្រើន និងការវិនាសបាត់ទៅវិញ នៃប្រភេទការរស់នីមួយៗ ។
- ធ្វើឱ្យយើងស្គាល់ប្រវត្តិនៃផែនដី ដែលបង្ហាញនូវ លក្ខណៈអាកាសធាតុនាសម័យកាលនីមួយៗ។

ប្រឡងសញ្ញាបត្រមធ្យមសិក្សាទុតយភូមិ
សម័យប្រឡង: ២៤ សីហា ២០១៥
វិញ្ញាសា: ភូមិវិទ្យា (ថ្នាក់វិទ្យាសាស្ត្រសង្គម)
រយៈពេល: ៩០ នាទី នាទី ពិនុ ៧៥

ប្រធាន

- I. តើមានយុទ្ធនាការយោសនាផ្សេងៗណាមួយនិងចលនាប្រឡងប្រណាំងអ្វីខ្លះ ដែលបានជួយជំរុញឱ្យវិស័យទេសចរណ៍កម្ពុជាមានការរីកចម្រើន ?
- II. តើគេបែងចែកប្រភេទរាជធានី ខេត្ត នៅកម្ពុជាដោយផ្អែកលើអ្វីខ្លះ ? មានប៉ុន្មានប្រភេទ ?
- III. ការបែងចែកដីធ្លីមានចំណងជ័រីងមាំរវាងភាពគ្មានដីនិងភាពក្រីក្រ។ ចូរពន្យល់ឱ្យបានក្បោះក្បាយ។
- IV. ប្រទេសកម្ពុជាបានអនុវត្តប្រព័ន្ធសេដ្ឋកិច្ចទីផ្សារសេរីចាប់ពីឆ្នាំ 1993។ ចូរពន្យល់ពីអត្ថប្រយោជន៍នៃការអនុវត្តសេដ្ឋកិច្ចទីផ្សារសេរីនេះ។
- V. ផ្លូវថ្នល់ចែកចេញជាបួនប្រភេទ។ អ្វីខ្លះ ? ចូរពន្យល់ប្រភេទនីមួយៗ។
- VI. អត្រាចូលរួមសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ចនៅតំបន់ជនបទខ្ពស់ជាងនៅទីប្រជុំជន។ ចូរពន្យល់ពីមូលហេតុ។

គំណែនាំភូមិវិទ្យា

- I. យុទ្ធនាការយោសនាផ្សេងៗណាមួយ និងចលនាប្រឡងប្រណាំងដែលបានជួយជំរុញឱ្យវិស័យទេសចរណ៍កម្ពុជាមានការរីកចម្រើនមាន ៖
 - យុទ្ធនាការយោសនាផ្សេងៗណាមួយ : “ កម្ពុជាព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ”
 - ចលនាប្រឡងប្រណាំង : “ ទីក្រុងស្អាត រមណីយដ្ឋានស្អាត សេវាស្អាត ” ។

II. គេបែងចែកប្រភេទរាជធានី ខេត្តនៅកម្ពុជាដោយផ្អែកលើ ៖

- សារៈសំខាន់សេដ្ឋកិច្ច
- ចំនួនប្រជាជនមាន៧ ប្រភេទ
 - ខេត្តក្រុងប្រភេទទី១
 - ខេត្តរឹងមាំ
 - ខេត្តក្រុងផ្សារភ្ជាប់នឹងវិស័យទេសចរណ៍
 - ខេត្តក្រុងផ្សារភ្ជាប់នឹងកំពង់ផែ
 - ខេត្តផ្សារភ្ជាប់និងសេដ្ឋកិច្ចព្រំដែន
 - ខេត្តដែលមានកម្លាំងសេដ្ឋកិច្ចខ្សោយ
 - ខេត្តជាចម្រុះយាល។

III. គេបែងចែកដីធ្លីមានចំណងជ័រីងមាំរវាងភាពគ្មានដីនិងភាពក្រីក្រអាស្រ័យលើ ៖

- ប្រជាជនមានដីសង់លំនៅដ្ឋាននិងធ្វើអាជីវកម្ម
- កាត់បន្ថយវិវាទដីធ្លី
- កាត់បន្ថយបន្ទុករដ្ឋាភិបាលនិងបន្ទុកតុលាការ
- ធ្វើឱ្យមានភាពល្អប្រសើរឡើងនូវទំនាក់ទំនងថ្នាក់មូលដ្ឋាន
- ប្រើប្រាស់កម្លាំងដែលទំនេរ បង្កើនជីវភាពគ្រួសារ
- កាត់បន្ថយការធ្វើចំណាកស្រុក។

IV. អត្ថប្រយោជន៍នៃការអនុវត្តសេដ្ឋកិច្ចទីផ្សារសេរីមាន ៖

- ទំនាក់ទំនងល្អជាមួយបរទេស តាមរយៈការធ្វើពាណិជ្ជកម្មក្រៅប្រទេស
- ការវិនិយោគទុនជាតិនិងអន្តរជាតិកើនឡើងជាបន្តបន្ទាប់
- ក្លាយទៅជាសហគ្រាសសេរី
- មានការប្រកួតប្រជែងនៅលើទីផ្សារ
- បង្កើតការងារដល់ប្រជាជននិងកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ

• បង្កើនផលិតកម្មក្នុងស្រុកនិងលំនាំចេញផលិតផលទៅក្រៅប្រទេស

- ធ្វើឱ្យមានកំណើនសេដ្ឋកិច្ច។

V. ផ្លូវផ្ទាល់ចែកចេញជា៤ប្រភេទគឺ ៖

- ផ្លូវជាតិ
- ផ្លូវខេត្ត
- ផ្លូវលំ
- ផ្លូវរុក្ខបាល

ពន្យល់ ៖

ផ្លូវជាតិ ៖ ស្ថាបនានិងថែរក្សាដោយថវិកាជាតិ ហើយចេញពីរាជធានីភ្នំពេញទៅកាន់ខេត្តនានា។

ផ្លូវខេត្ត ៖ ជាផ្លូវដែលកាត់ផ្លូវជាតិ ឬចេញពីទីប្រជុំជនក្រុងទៅទីប្រជុំជនមួយទៀត ហើយស្ថាបនានិងថែរក្សាដោយថវិកាខេត្ត។

ផ្លូវលំ ៖ ជាផ្លូវតូចៗ គ្មានក្រាលថ្ម ក្រាលគ្រួសក្រហមមាននៅតំបន់ជនបទ។ កសាងនិងថែរក្សាដោយរដ្ឋអំណាចមូលដ្ឋាននិងប្រជាជន សហការជាមួយអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលនិងសប្បុរសជន។

ផ្លូវរុក្ខបាល ៖ កសាងនិងថែរក្សាដោយក្រសួងរុក្ខាប្រមាញ់ សម្រាប់ដឹកផលិតផលព្រៃឈើ ថែរក្សាព្រៃឈើនិងធ្វើចរាចរធម្មតា។

VI. អត្រាចូលរួមសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ចនៅតំបន់ជនបទខ្ពស់ជាងនៅទីប្រជុំជនមូលហេតុ ៖

- ការចូលរួមកម្លាំងពលកម្មក្នុងការងារស្រែចម្ការមានកម្រិតខ្ពស់
- សមាមាត្រនៃការចូលរៀននៅតំបន់ជនបទមានអត្រាទាប។

ប្រឡងសញ្ញាបត្រមធ្យមសិក្សាទុតយភូមិ
សម័យប្រឡង: ២៤ សីហា ២០១៥
វិញ្ញាសា: ប្រវត្តិវិទ្យា (ថ្នាក់វិទ្យាសាស្ត្រសង្គម)
រយៈពេល: ៩០នាទី ពិន្ទុ ៧៥
ប្រធាន

- I. តើរដ្ឋប្រហារទម្លាក់សម្តេច នរោត្តម សីហនុ កើតឡើងនៅឆ្នាំណា ?
- II. តើរដ្ឋប្រហារនេះបាននាំមកអ្វីខ្លះសម្រាប់កម្ពុជា ?
- III. ចូរពណ៌នាពីគោលនយោបាយឈ្នះ-ឈ្នះរបស់សម្តេច ហ៊ុន សែន ក្នុងការបញ្ចប់សង្គ្រាមនៅកម្ពុជា។
- IV. ចូរវិភាគពីតួនាទីព្រះពុទ្ធសាសនានៅក្នុងសង្គមកម្ពុជា។
- V. ចូរវិភាគពីព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាទី២និងការកសាងកម្ពុជាឡើងវិញ។

កំណែប្រវត្តិវិទ្យា

- I. រដ្ឋប្រហារទម្លាក់សម្តេច នរោត្តម សីហនុ កើតឡើងនៅថ្ងៃទី១៨ មីនា ១៩៧០។
- II. រដ្ឋប្រហារនេះបាននាំមក ៖
 - ការប្តូររបបរាជានិយមមកជាប្រជាធិបតេយ្យ
 - នៅក្រុងប៉េកាំងសម្តេចនរោត្តម សីហនុ បង្កើតរដ្ឋាភិបាលនិរទេសខ្លួន
 - ប្រទេសបែកជាពីរបក្ស ក្នុងក្រុងភ្នំពេញសេរី ជនបទកុម្មុយនីស្ត
 - សម្តេចនរោត្តម សីហនុ អំពាវនាវឱ្យប្រជាជនចូលព្រៃម៉ាកគី ដើម្បីប្រឆាំងរបបសាធារណរដ្ឋខ្មែរ
 - មានសង្គ្រាមរវាងពួកសាធារណរដ្ឋនិងពួកខ្មែរក្រហម
 - សង្គ្រាមស៊ីវិលធ្វើឱ្យមនុស្សស្លាប់និងរបួសពិការជាច្រើន
 - ការកើតឡើងនូវអំពើពុករលួយ
 - ទីក្រុងភ្នំពេញឡោមព័ទ្ធដោយពួកខ្មែរក្រហម

- ប្រជាជនរស់នៅដោយខ្វះទីជម្រកខ្វះសុវត្ថិភាព ខ្វះស្បៀងអាហារ ខ្វះសុខុមាលភាព
- ប្រជាជននៅទីក្រុងភ្នំពេញរស់នៅដោយការភ័យខ្លាច
- គ្រឹះស្ថានសិក្សាមួយចំនួនត្រូវបិទទ្វារព្រោះលោកគ្រូអ្នកគ្រូបានរត់ភៀសខ្លួន
- ខ្មែរក្រហមមានឱកាសឡើងកាន់អំណាច
- ខ្មែរក្រហមបានសម្លាប់ប្រជាជនជាខ្មាំងរបស់អង្គការ
- អាចមានមតិត្រឹមត្រូវផ្សេងទៀត។

III. ពណ៌នានយោបាយឈ្នះៗរបស់សម្តេចហ៊ុនសែន

១. វិស័យនយោបាយ

- ១៩៩៨ សមាហរណកម្មកងទ័ពខ្មែរក្រហមជាមួយកងទ័ពរដ្ឋាភិបាលធ្វើឱ្យកងកម្លាំងមានការឯកភាពដើម្បីស្តារប្រទេសនិងកសាងប្រទេស
- ក្រោយពីកងកម្លាំងខ្មែរក្រហមដួលរលំ នៅតាមតំបន់ព្រំដែនមានសុវត្ថិភាពនិងមានការអភិវឌ្ឍ
- កម្ទេចអង្គការចាត់តាំងរបស់ខ្មែរក្រហម
- មាតុភូមិនិរន្តររបស់ជនភៀសខ្លួនតាមព្រំដែន
- មានការបែងចែកដីធ្លី កាន់កាប់ជាកម្មសិទ្ធិដល់បងប្អូនជនភៀសខ្លួន (អតីតខ្មែរក្រហម)
- បងប្អូនខ្មែរក្រហមត្រូវបានទទួលតួនាទីនិងបុណ្យសក្តិដូចដែលធ្លាប់មានពីមុន។

២. វិស័យសង្គម

- ១៩៩៨ មកដល់បច្ចុប្បន្នប្រទេសកម្ពុជាមានសុវត្ថិភាពនិងសន្តិភាពពេញលេញ
- ធ្វើឱ្យមានឯកភាពជាតិ ការបង្រួបបង្រួមជាតិ
- ធ្វើឱ្យមានសមិទ្ធផលជាច្រើនបានកើតឡើងដូចជា ៖

- សាលារៀន ពីមត្តេយ្យរហូតដល់សកលវិទ្យាល័យ

- មន្ទីរពេទ្យ ផ្លូវថ្នល់ ស្ពាន ស្ពានអាកាសប្រព័ន្ធធារាសាស្ត្រ ជាពិសេសសេដ្ឋកិច្ចមានការរីកចម្រើននិយាយរួមគឺ មានការរីកចម្រើនលើគ្រប់វិស័យ។

៣. វិស័យសេដ្ឋកិច្ច

• ទំនាក់ទំនងពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិជាមួយអាស៊ាន និងមហាអំណាចពិភពលោកធំៗ។

៤. វិស័យអប់រំ

- បណ្តុះបណ្តាលធនធានមនុស្ស
- ធ្វើកំណែទម្រង់ស៊ីជម្រៅលើវិស័យអប់រំ ពីបឋមដល់ឧត្តមសិក្សា
- ទិដ្ឋភាពផ្សេងទៀត។

IV. វិភាគតួនាទីព្រះពុទ្ធសាសនាក្នុងសង្គមខ្មែរ ៖

- បានអប់រំមនុស្សឱ្យប្រកាន់នូវចំណុចល្អ (ស្គាល់បុណ្យ បាប ចេះធ្វើអំពើល្អ ប្រកាន់នូវសច្ចៈធម៌ ...)
- ផ្តល់ចំណេះដឹង ស្គាល់បុណ្យបាប អំពើល្អ អាក្រក់ គុណទោស ប្រកាន់នូវសច្ចៈធម៌ជាទឹកនៃស្នាក់អាស្រ័យ និងជម្រកសម្រាប់ការអប់រំផ្លូវចិត្ត
- ផ្តល់ចំណេះធ្វើ គោរពប្រណិបត្តិអំពើល្អឱ្យស្រឡាញ់ជាតិ មិនប្រកាន់ពូជសាសន៍ មិនប្រព្រឹត្តិខុសគន្លងព្រះពុទ្ធសាសនា
- សីលធម៌ មានអត្ថចរិតថ្លៃថ្នូរ មានការគោរពសិទ្ធិមនុស្ស។
- ចេះរស់នៅក្នុងសង្គម មានទំនាក់ទំនងល្អ ចេះអត់ឱនអធ្យាស្រ័យ សាមគ្គីក្នុងសង្គមប្រជាធិបតេយ្យ ៖
 - ជាកន្លែងផ្សព្វផ្សាយវប្បធម៌ជាតិ
 - រស់នៅដោយសុខសន្តិភាព អហិង្សា រស់នៅក្នុងវប្បធម៌ចែករំលែក
- ទិដ្ឋភាពផ្សេងៗទៀត។

V. វិភាគ

១. ព្រះរាជាណាចក្រទី២

- កើតឡើងនៅថ្ងៃទី២៤ កញ្ញា ១៩៩៣ ដែលមានព្រះមហាក្សត្រសោយរាជ្យគឺ សម្តេចព្រះនរោត្តមសីហានុ
- មានរដ្ឋធម្មនុញ្ញថ្មី សេរីពហុបក្ស
- មានរដ្ឋាភិបាលស្របច្បាប់មួយ
- ព្រះរាជាណាចក្រទី២ កើតឡើងតាមរយៈការបោះឆ្នោតនៅថ្ងៃទី២៣-២៤ ឧសភា ១៩៩៣ រៀបចំដោយអង្គការសហប្រជាជាតិដែលនាំឱ្យមានការរៀបចំរដ្ឋាភិបាលដឹកនាំដោយសម្តេចហ៊ុនសែន និងសម្តេចនរោត្តមរណបូទីជាសហនាយករដ្ឋមន្ត្រី
- ព្រះរាជាណាចក្រទី២ គឺចាប់ពីឆ្នាំ១៩៩៣ រហូតដល់បច្ចុប្បន្ន។ ព្រះរាជាណាចក្រទី២ បានបោះឆ្នោតជាសកលដោយសេរីជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្របាន៥អាណត្តិនៃរដ្ឋសភា។

២. ការស្ថាបនាកម្ពុជាឡើងវិញ

- ការស្តារវិស័យសេដ្ឋកិច្ច កសិកម្ម ពាណិជ្ជកម្ម ឧស្សាហកម្ម
- វប្បធម៌និងការអប់រំ បង្កើតសាលារៀនគ្រប់កម្រិតសិក្សា បង្កើតវគ្គអារាម ជំនឿ សាសនា។

៣. វិស័យនយោបាយ

- ធ្វើកំណែទម្រង់គ្រប់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធជាតិ
- ធ្វើកំណែទម្រង់លើវិស័យកងទ័ព នគរបាលជាតិ
- បង្កើតឱ្យមានសេដ្ឋកិច្ចទីផ្សារសេរី ផ្តល់កម្មសិទ្ធិឯកជន
- ផ្តល់សិទ្ធិសេរីភាពដល់ប្រជាពលរដ្ឋ
- ទិដ្ឋភាពផ្សេងៗទៀត។

ប្រឡងសញ្ញាបត្រមធ្យមសិក្សាទុតយភូមិ
សម័យប្រឡង: ២៤ សីហា ២០១៥
វិញ្ញាសា: សីលធម៌-ពលរដ្ឋវិជ្ជា
(ថ្នាក់វិទ្យាសាស្ត្រសង្គម)
រយៈពេល: ៩០ នាទី នាទី ៧៥ ពិនុ

ប្រធាន

- I. តើគំរូមនុស្សថ្លៃថ្នូរមានប៉ុន្មានប្រភេទ? ចូរប្រាប់។
- II. ការប្រឆាំងអំពើពុករលួយកើតចេញពីយើងម្នាក់ៗ។ ចូរពន្យល់។
- III. ភាពសុខដុមផ្នែកសាសនា គឺជាគោលការណ៍បង្កើតនូវសុខសន្តិភាពពិតៗ និងយូរអង្វែង។ ចូរពន្យល់ដោយលើកយកឧទាហរណ៍មកបញ្ជាក់។
- IV. ទំនោររបស់បុគ្គលគឺជាលក្ខណៈចិត្តដែលមានមូលដ្ឋានត្រឹមត្រូវ និងជាស្នូលនៃជីវិតផ្លូវចិត្តរបស់បុគ្គល។ ចូរពន្យល់ឱ្យបានក្បោះក្បាយ។
- V. ច្បាប់ និងករណីយកិច្ចតាងនូវទិដ្ឋភាពពីរនៃតម្លៃដែលបង្កប់ឱ្យគ្នាទៅវិញទៅមក។ ចូរពន្យល់ដោយលើកយកឧទាហរណ៍មកបញ្ជាក់។
- VI. យើងត្រូវចេះជ្រើសរើសសេចក្តីប្រាថ្នា គោលបំណង និងមធ្យោបាយល្អនិងត្រឹមត្រូវដើម្បីសម្រេចឧត្តមគតិរបស់យើង។ ចូរពន្យល់ឱ្យបានក្បោះក្បាយដោយលើកឧទាហរណ៍មកបញ្ជាក់។

កំណែសីលធម៌-ពលរដ្ឋវិជ្ជា

- I. គំរូមនុស្សថ្លៃថ្នូរមានបីប្រភេទ៖
 - **បណ្ឌិត** ជាមនុស្សដែលមានចំណេះដឹងខ្ពស់ ពុទ្ធិសកល ល្បាស់វៃ វិនិច្ឆ័យបានត្រឹមត្រូវ មានចក្ខុវិស័យ ល្អច្បាស់លាស់និងរស់នៅប្រកបដោយ គុណធម៌នៃជីវិត វិនិច្ឆ័យបានត្រឹមត្រូវលើបញ្ញត្តិកម្មទូទៅ។

- **វិរបុរស**: ជាមនុស្សអង់អាចក្លាហាន ហ៊ានពលីជីវិត (ផ្លូវកាយ ផ្លូវចិត្ត) ដើម្បីជាតិមាតុភូមិ ការពារអធិបតេយ្យភាព ឬរណភាពទឹកដី។
 - **សន្តបុគ្គល**: ជាមនុស្សមានចិត្តអធ្យាស្រ័យ អត់ឱន មានចិត្តមេត្តា ករុណា មានជំនឿជាក់។ សុភមង្គលពិតប្រាកដ គឺបរមសុខឬសុគតិភពដែលជាជនស្វែងរកសុក្រឹតភាពនៃជីវិតរស់នៅរបស់ខ្លួន។
- II. ការប្រយុទ្ធប្រឆាំងអំពើពុករលួយ គឺមនុស្សយើងម្នាក់ៗត្រូវប្រកាន់យកផ្នត់គំនិត មិនចង់ពុករលួយ មិនហ៊ានពុករលួយ មិនអាចពុករលួយ។
 - **មិនចង់ពុករលួយ**: អប់រំគឺបំផុសមហាជន មន្ត្រីរាជការដើម្បីឱ្យម្នាក់ៗមានផ្នត់គំនិតមិនចង់ពុករលួយ។
 - **មិនហ៊ានពុករលួយ**: អនុវត្តច្បាប់បង្ក្រាបអំពើពុករលួយតាមរយៈបញ្ជូនជនល្មើសទៅតុលាការ។
 - **មិនអាចពុករលួយ**: ការបង្ការនិងទប់ស្កាត់ដើម្បីឱ្យម្នាក់ៗមិនអាចពុករលួយ។

មនុស្សជាអ្នកប្រព្រឹត្តអំពើពុករលួយ ដូច្នេះការប្រឆាំងអំពើពុករលួយ គឺចាប់ផ្តើមពីខ្លួនឯង និងទាមទារឱ្យមនុស្សគ្រប់រូប គ្រប់មជ្ឈដ្ឋានចូលរួម។
 - III. ភាពសុខដុមនៃសាសនា គឺជាគោលការណ៍បង្កើតនៅសន្តិភាពពិតៗ និងយូរអង្វែង។ ការឱ្យតម្លៃសាសនាដទៃនឹងមាន៖
 - ការលុបបំបាត់សង្គ្រាម
 - ការជម្រុះចោលនូវភាពស្លន់ស្លា លោភៈ ទោសៈ មោហៈ
 - ការបោះបង់ភាពក្រអឺតក្រអួមនិងការប្រកាន់ពូជសាសន៍និង តណ្ហា អត្តទត្ថបុគ្គល។
 - ការគោរពនិងឱ្យតម្លៃដល់សាសនាទាំងអស់នឹងគ្នា ដង្ហែសាសនា មានភាពសុខដុម។

ឧទាហរណ៍៖ មនុស្សយើងម្នាក់ៗត្រូវតែប្រព្រឹត្តអំពើល្អ មិនកេងប្រវ័ញ្ច មិនរើសអើង មិនអាត្មានិយម មិនបង្កជម្លោះឬរើសអើងសាសនាដទៃ។

IV. ទំនោររបស់បុគ្គល គឺជាលក្ខណៈចិត្តមានមូលដ្ឋានត្រឹមត្រូវនិងជាស្នូលនៃជីវិត ផ្លូវចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ។ ទំនោររបស់បុគ្គល ស្តែងឱ្យឃើញលក្ខណៈចិត្ត និងតម្រូវការជីវិតមាន៖

- តម្រូវការចំណីអាហារ សម្លៀកបំពាក់ ទីជម្រក ការសិក្សា និងតម្រូវការផ្សេងៗទៀត។
- ចំណង់ចំណូលចិត្តរបស់បុគ្គល ជាឥរិយាបថរបស់បុគ្គលទៅលើវត្ថុដែលយល់ថាសំខាន់សម្រាប់ការរស់នៅរបស់គេ ហើយមានលទ្ធភាពផ្តល់ការសប្បាយរីករាយ ការពេញចិត្តសម្រាប់ខ្លួនគេ។
- ឧត្តមគតិ គឺជាការឆ្លុះបញ្ចាំងឱ្យឃើញនូវក្នុងមនសិការរបស់មនុស្សក្រោមទម្រង់នៃរូបតំណាងដ៏ល្អឥតខ្ចោះ និងជាគំរូដ៏ល្អប្រពៃ។
- លោកទស្សនៈរបស់បុគ្គល ជាសំណុំគំនិតរបស់បុគ្គលម្នាក់ៗលើបាតុភូតធម្មជាតិ បាតុភូតសង្គម និងសកម្មភាពរបស់ខ្លួន។

V. ច្បាប់និងករណីយកិច្ចតាងនូវទិដ្ឋភាពពីរ ដែលបង្រួបឱ្យគ្នាទៅវិញទៅមក

- ទំនាក់ទំនងរវាងច្បាប់និងករណីកិច្ចមានលក្ខណៈជិតស្និទ្ធ
- ពលរដ្ឋជាភោសិការបស់រដ្ឋ ពលរដ្ឋត្រូវយល់ដឹងអំពីច្បាប់និងករណីកិច្ចក្នុងការអភិវឌ្ឍប្រទេស ក៏ដូចជាការអភិវឌ្ឍគ្រួសារ
- ច្បាប់ជាគោលការណ៍ចម្បងក្នុងការកំណត់ករណីកិច្ចពលរដ្ឋ
- ការគោរពច្បាប់និងបំពេញករណីកិច្ច ជាពលរដ្ឋបានពេញលេញធ្វើប្រទេសជាតិរីកចម្រើន។

- កាតព្វកិច្ចរបស់អ្នកដទៃចំពោះខ្ញុំ គឺជាការឆ្លើយតបចំពោះសិទ្ធិរបស់ខ្ញុំ។
- កាតព្វកិច្ចរបស់ខ្ញុំចំពោះអ្នកដទៃជាការឆ្លើយតបទៅនឹងសិទ្ធិរបស់អ្នកដទៃ។

ឧទាហរណ៍៖ កម្មករមានសិទ្ធិទាមទារពីនិយោជករបស់ខ្លួននូវប្រាក់ខែសមរម្យ ការឈប់សម្រាកជាដើម ប៉ុន្តែនិយោជកក៏មានសិទ្ធិនិងតម្រូវឱ្យកម្មករ មកធ្វើការជាប្រចាំតាមម៉ោងកំណត់និងតាមច្បាប់ការងារវិញដែរ។

ឧទាហរណ៍៖ ច្បាប់រៀបចំឱ្យមានការបោះឆ្នោតប្រជាពលរដ្ឋត្រូវករណីកិច្ចទៅបោះឆ្នោត។

VI. យើងត្រូវចេះជ្រើសរើសសេចក្តីប្រាថ្នា គោលបំណង និងមធ្យោបាយល្អនិងត្រឹមត្រូវដើម្បីសម្រេច ឧត្តមគតិរបស់យើង។

ដើម្បីសម្រេចឧត្តមគតិមនុស្សត្រូវចេះជ្រើសរើសសេចក្តីប្រាថ្នា គោលបំណង និងមធ្យោបាយឱ្យបានត្រឹមត្រូវ ពីព្រោះ៖

- សេចក្តីប្រាថ្នានិងគោលបំណងជំរុញឱ្យមនុស្សមានល្បិចនិងមធ្យោបាយច្រើន ដើម្បីធ្វើឱ្យសម្រេចបានចំណង់ចំណូលចិត្តរបស់ខ្លួន។
- ការជ្រើសរើសសេចក្តីប្រាថ្នានិងគោលបំណងដោយប្រើប្រាស់ល្បិចនិងមធ្យោបាយល្អនិងត្រឹមត្រូវយើងនឹងសម្រេចបានឧត្តមគតិ។
- លំនាំនៃការជ្រើសរើសនៃសេចក្តីប្រាថ្នា គោលបំណង ល្បិចនិងមធ្យោបាយមានលក្ខណៈជាការតស៊ូផ្នែកខាងក្នុងរបស់មនុស្ស គឺជាការផុសចេញនូវហេតុនិងផល ហើយសម្រេចជ្រើសរើសយកហេតុផលត្រឹមត្រូវ។

ឧទាហរណ៍ ៖ បើមនុស្សខ្លះជម្រើស សេចក្តីប្រាថ្នានិង គោលបំណង មធ្យោបាយត្រឹមត្រូវទេ នោះគេមិនអាចសម្រេចបានតាមឧត្តមគតិរបស់គេឡើយ។

ប្រឡងសញ្ញាបត្រមធ្យមសិក្សាទុតយភូមិ
សម័យប្រជុំ: ២៥ សីហា ២០១៥
វិញ្ញាសា: ភាសាបារាំង (ផ្នែកវិទ្យាសាស្ត្រ)
រយៈពេល: ៦០ នាទី ពិន្ទុ ៥០

ប្រធាន

I. Compréhension écrite

Remplacez les mots suivants dans le dialogue.

mal – grave – docteur – le – médicament – soir – jours

– temps – trois – ventre - malade

- Bonjour, (1) **docteur**. Ma fille est (2)
- Alors, où as-tu (3)
- J'ai mal au (4)
- Je vais regarder ça. Tu as mal depuis combien de (5)
- Depuis deux (6)
- Ce n'est pas très (7) Tu vas prendre ce (8) pendant une semaine.
- Je (9)prends combien de fois par jour?
- Tu le prends (10) fois par jour, le matin, à midi et le (11)

II. Vocabulaire

Soulignez les intrus.

Exemple: librement pauvrement courageusement
contentement commencement

1. difficilement	facilement	développement
lentement	rapidement	
2. bouche	gorge	ventre
3. ce	cet	cette
4. Albanie	Asie	Algérie
Arménie		Allemagne
5. le nord	le fond	le sud
6. fraiser	policier	citronnier
palmier		pommier
7. Cambodge	Laos	Vietnam
Malaisie		Bangkok

III. Grammaire

A. Répondez aux questions en utilisant “Si”, “Oui” ou “Non”.

1. Tu n'as pas mal au dos?
....., j'ai mal à la poitrine.
2. Vous ne mangez pas de pain?
....., je mange du riz.
3. Tu bois de l'eau le matin?
....., un verre d'eau avant le petit déjeuner.
4. Tu n'apprends pas le français?
....., deux heures par semaine.
5. Vous allez chez le médecin?
....., j'y vais.

B. Reliez les deux phrases en employant “comme ou parce que”.

Exemple: Tévi a de mauvaises notes à ses devoirs. Elle fait ses devoirs en regardant la télé.

→ Tévi a de mauvaises notes à ses devoirs **parce qu'**elle fait ses devoirs en regardant la télé.

1. Bopha est arrivée en retard. Elle a eu un accident.
2. Vuth ne va pas se promener. Il est malade.
3. Neary est fatiguée. Elle a beaucoup travaillé.

IV. Expression écrite.

Entre la ville et la campagne, où aimeriez-vous habiter? Pourquoi? Racontez en 80 mots.

កំណែភាសាបារាំង

I. Compréhension écrite

2. malade	7. grave
3. mal	8. médicament
4. ventre	9. le
5. temps	10. trois
6. jours	11. soir

II. Vocabulaire

1- développement	5- le fond
2- sirop	6- policier
3- ses	7- Bangkok
4- Asie	

III. Grammaire

A. 1- Non	4- si
2- Non	5- Oui
3- Oui	

B.

1. Bopha est arrivée en retard parce qu'elle a un accident.
- Comme Bopha a eu un accident, elle est arrivée en retard.
- Comme elle a eu un accident, Bopha est arrivée en retard.
- Comme elle a eu un accident, elle est arrivée en retard.
2. Vuth ne va pas se promener parce qu'il est malade.
- Comme Vuth est malade, il ne va pas se promener.
- Comme il est malade, il ne va pas se promener.
3. Neary est fatiguée parce qu'elle a beaucoup travaillé.
- Comme Neary a beaucoup travaillé, elle est fatiguée.
- Comme elle a beaucoup travaillé, elle est fatiguée.

IV. Expression écrite

- Respect de la consigne
- Vocabulaire et orthographe
- Grammaire
- Richesse des idées
- Cohérence

ប្រឡងសញ្ញាបត្រមធ្យមសិក្សាទុតិយភូមិ
សម័យប្រជុំ: ២៤ សីហា ២០១៥
វិទ្យាសាស្ត្រ: ភាសាអង់គ្លេស (ផ្នែកវិទ្យាសាស្ត្រ)
រយៈពេល: ៦០ នាទី ពិន្ទុ ៥០
ប្រធាន

I. Reading.

Read the text and fill the gaps with the words in the box.
Gap one has been done as an example.

() recovery	() month
() treatment	() poisonous
() weight	() disease
(1) doctor	() heartened
() optimistic	() infectious
() painful	

A visit to the doctor's

Kimseng decided to visit the (1) ...**doctor**... after his trip to the jungle. He was normally a tall muscular person, but over the past (2) he had lost a lot of (3) He had also noticed that his ankles and knees had become rather (4) He thought that he might have eaten or drunk something (5) or caught some kind of (6) disease. The doctor took some blood for tests and told Kimseng to go back a week later. This time the doctor had an (7) expression on her face, and Kimseng felt quite (8) “Don’t worry” said the doctor, “It’s nothing serious. You haven’t caught an incurable (9), or anything terrible like that. It’s a simple virus, and you will need some (10)Take these tablets twice a day for two weeks, and you’ll make a full (11)”.

II. Grammar.

There are four answers after each statement. Only one answer is correct. Choose the correct letter a, b, c, or d.
The first one was done as an example for you.

Example: We saw**d**..... children in the park.

a-any b- much c- a **d-some**

1. Angkor Wat temple by thousands of tourists every month.

a-was visited b- visited c- are visited d- is visited

2. Mr. Sophal can’t talk on the phone because he dinner right now.

a-eats b- is eating c- has eaten d- has been eating

3. I the house before you called.

a-leave b- had left c- I am leaving

d- had been leaving

4. If I found a wallet on the street, I it to police station.

a-will take b- take c- would take d-am taking

5. The tree, behind my house, gives a lot of shade.

a-grows b- which it grows c- which grows

d- it grows

III. Vocabulary.

There are four answers after each statement. Only one answer is correct. Choose the correct letter a, b, c, or d.
The first one was done as an example for you.

Example: How ..**b**... is it from here to the city centre?

a-long **b- far** c- near d- distant

1. How much do they for cleaning your room?

a-demand b- cost c- charge d- need

2. In some countries, smoking in public places is because many people are hurt of smoke.

a-prohibited b- increased c- encourage

d- continued

3. The government should a law to make computer hacking illegal.

a-allow b- enter c- pass d- bring

5. The bad weather the flight for several hours.

a-Postponed b- delayed c- cancelled

d- stopped

6. In recent years inflation has almost double the..... of living.

a-price b- expense c- charge d- cost

IV. Writing.

Write an essay “ What makes a good parent ” at least 80 words.

កំណែភាសាអង់គ្លេស

I. Reading.

1- doctor	2- month	3- weight
4- painful	5- poisonous	6- infectious
7- optimistic	8- heartened	9- disease
10- treatment	11- recovery	

II. Grammar.

1- d 2- b 3- b 4- c 5- c

III. Vocabulary.

1- c 2- a 3- c 4- b 5- d

IV. Writing.

1. Content
2. Grammar
3. Spelling